

**ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ  
У ПРОЦЕСІ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ  
ДОРΟΣЛИМИ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Розширення міжнародного співробітництва та розвиток економічних, політичних і культурних взаємовідносин між Україною та іншими країнами світу дає можливість висококваліфікованим фахівцям, які вільно володіють кількома іноземними мовами, здійснювати професійну діяльність за межами України, в країнах Європи та Америки. Активне володіння фахівцем як професійно-спрямованим письмовим, так і усним іноземним мовленням відкриває широкі можливості в плані міжнародного співробітництва, сприяючи розширенню участі в реалізації різних міжнародних проектів.

Актуальність цього питання підтверджується і зростанням іноземних інвестицій, в результаті чого збільшення числа спільних підприємств з іноземним капіталом зумовлює відкриття нових робочих місць. Безумовно, ці компанії під час прийому на роботу віддають перевагу спеціалістам, які володіють іноземною мовою. Інколи володіння іноземною мовою, особливо англійською, як міжнародною, є необхідним фактором можливості отримання роботи в таких компаніях, оскільки співбесіда майже завжди проводиться іноземною мовою.

Якщо донедавна знання іноземної мови було лише показником загальнокультурного рівня, то в наш час це стає обов'язковим компонентом професійної діяльності, який є запорукою забезпечення конкурентоспроможності фахівця.

Дослідження в цьому напрямі виявило суперечність: вивченню іноземної мови сьогодні приділяється велика увага, проте ефективність та результати залишають бажати кращого. Кожен із нас у свій час вивчав (або й досі вивчає) хоча б одну іноземну мову, але далеко не всіх задовольняє рівень знань. Переконатися у цьому можна, перевіривши себе за допомогою простого і, як вважають автори, – безпомилкового тесту [1]. Такий стан речей спонукає до самостійного оволодіння іноземними мовами.

Аналіз наукової літератури свідчить про те, що проблема організації та оптимізації навчального процесу, удосконалення методів навчання завжди була однією з найбільш актуальних проблем освіти. Проте сучасні дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених у цьому напрямі в основному спрямовуються на проблеми вивчення іноземних мов дітьми дошкільного, шкільного та студентського віку: Ю. Абдуллаєв, Н. Гальськова, Н. Гез, І. Зимня, Т. Іванова, Г. Китайгородська, Я. Колкер, Ю. Пассов та ін.

Питання наукового обґрунтування підвищення якості навчання іноземних мов розглядається в роботах багатьох науковців, але більшість наукових досліджень проводилось у ракурсі психології та лінгвістики. Досліджень з проблем вивчення іноземних мов дорослим населенням значно менше. Зокрема, в мережі Інтернет знаходимо методики М. Зам'яткіна [2], І. Полонейчика [3], О. Драгункіна [6]. Проблема ускладнюється тим, що пошуки шляхів удосконалення самостійного оволодіння іноземними мовами пов'язані зі змінами, які відбуваються сьогодні в засобах комунікації, зокрема можливістю використання у процесі самостійного оволодіння іноземними мовами нових інформаційних технологій. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про значну увагу з боку науковців до теоретичного та практичного аспектів використання різних технологій навчання іноземних мов. У зв'язку з цим проголошені орієнтири перебудови системи навчання іноземних мов стають чинниками впровадження різноманітних форм, методів та змісту навчання. Широкого розповсюдження набувають проблемні, інтерактивні методи, технологія навчання у співробітництві. Характерною рисою всіх цих технологій є фахове навчання на основі особистісно-орієнтованої взаємодії суб'єктів педагогічного процесу. У полі зору перебуває проблема групової навчальної діяльності суб'єктів навчального процесу.

Метою цієї статті є аналіз та обґрунтування сучасних можливостей для *самостійного* вивчення іноземних мов.

Останнім часом Інтернет рясніє пропозиціями “Як навчитися говорити англійською мовою самостійно”, “Як засвоїти німецьку мову вдома”, “Як придбати польську вимову без репетитора”, “Французька по 5 хвилин на день” і обіцяє навчити іноземної мови навіть за 3 тижні, “уві сні”, за допомогою “фонових” аудіокасет, або методом “двадцять п'ятого кадру”.

Якби дійсно мова вчилася так легко і швидко, всі давно б стали поліглотами. Але практика засвідчує, що процес оволодіння іноземними мовами не настільки простий.

На думку більшості вчених високу результативність самостійного навчання забезпечують в першу чергу підручники і посібники. Чимало професійної навчальної літератури можна знайти як на полицях магазинів, так і в Інтернеті. Перед тим, як щось придбати, потрібно уважно вивчити їх зміст: матеріал повинен задовольняти запитам повністю або хоча б на 80 %.

Зокрема для дорослих є сучасні комплекти для вивчення, наприклад, англійської мови таких авторів, як Liz & John Soars (видавництво Oxford University Press), Clive Oxenden, Christiana Latham-Koenig, Paul Seligson (видавництво Oxford University Press), Virginia Evans, Jenny Dooley, Bob Obee, Lynda Edwards (видавництво Express Publishing), David Cotton, Simon Kent, David Falvey, Ivonna Dubicka, Margaret O'Keefe, (видавництво: Longman), Virginia Evans, (видавництво: Express Publishing) [7]

Комплект зазвичай включає власне підручник, робочий зошит, аудіододаток, картки, відеоматеріали. На думку багатьох дорослих, які вивчають іноземну мову, та тих, хто викладає, такий комплексний підхід до вивчення мови “з нуля” є найбільш вдалим варіантом. Його переваги – у продуманій до дрібниць, методично правильній, багаторівневій організації подання матеріалу (від початківців до спеціалістів).

Для того, щоб правильно підібрати відповідну літературу, варто пройти онлайн-тест на визначення рівня володіння іноземною мовою і підбирати комплекс відповідно до наявних знань [9].

Самонавчання є найкращим способом відпрацювання граматики. Звичайно, вивчити граматичну будову чужої мови досить нелегко. Маленькій дитині це завдання практично непосильне, оскільки вона не в змозі поєднати всі логічні зв'язки в мові. Дорослій людині легше, оскільки вона може мислити логічно, проте вона втратила здатність засвоювати величезну кількість інформації, не опікуючись її значенням і змістом.

І все-таки слід пам'ятати, що ми засвоїли граматику української мови – мови, яка поряд з російською є однією з найскладніших у світі граматики. Наші відмінки, дієвідміни, закінчення дуже складні для будь-якого іноземця, що вивчає українську або російську мову. А ми всім ними оперуємо без зусиль. Тільки одне усвідомлення цього факту має надати мислячій людині внутрішню впевненість: якщо я знаю граматику української мови, то мені під силу граматику будь-якої іншої мови.

У процесі вивчення граматики слід пам'ятати, що будь-яке правило має бути закріплене достатньою кількістю вправ. Якщо читати теорію граматики й не закріплювати отримані відомості на практиці, швидкого успіху чекати не варто. Чим більше вправ людина зробить, тим швидше вона навчиться правильно будувати речення іноземною мовою, – тут все прямо пропорційно. З іншого боку, виконання вправ і подальший аналіз відповідей дасть можливість зрозуміти деякі граматичні правила апостеріорі, на підставі досвіду, навіть без залучення теорії.

У процесі самостійного виконання вправ неодмінно почнуть виникати питання, про які людина не задумувалася після простого прочитання теорії. Це особливі випадки вживання, які потрібно відмічати. Не варто залишати без уваги жодного питання. Рішення кожного з цих питань наближає до ідеального засвоєння граматики. Можна звертатися за рішенням питань до досвідчених педагогів чи радитися з носіями мови. Однак філологи застерігають не приймати поради будь-якого іноземця з питань граматики за істину в останній інстанції. Як україномовна людина не завжди правильно володіє граматичними нормами, так і носій іншої мови може знати граматичні конструкції гірше, ніж іноземець, який ретельно вивчає англійську граматику.

Отже, методика оволодіння граматику проста: вивчати теорію, підкріплюючи її сотнями, тисячами вправ, і скрупульозно шукати відповіді на всі свої запитання з граматики. І головне – пам'ятати, що ми є носіями однієї із самих граматично складних мов, тому нам забезпечений успіх в оволодінні будь-якою іноземною мовою. Закріплювати правила граматики можна методом “сліпого набору” тексту на клавіатурі.

Виконання цих нескладних правил гарантує засвоєння граматики іноземної мови на рівні, який дозволить пройти граматичний тест і скласти іспит практично будь-якого рівня складності.

У процесі вивчення граматики накопичується невеликий словниковий запас, який з часом потрібно розширювати. Найкращий спосіб збагатити свій словниковий запас, як стверджують професійні філологи-перекладачі, – завжди тримати під рукою словник і запам'ятовувати списки слів. Проте, прихильники інтенсивного навчання зауважують, що словник являє собою інструмент, який використовується для пояснення слова, але не для вивчення мови, тому постійне вишукування слів у словниках є не завжди розумною тратою часу. Слова необхідно вивчати, використовуючи їх у повсякденному житті, на відпочинку, під час роботи, а не записуючи їх у список, щоб колись запам'ятати.

На нашу думку на початкових стадіях вивчення мови можна придбати кишеньковий словничок (з перекладом на рідну мову та з рідної на іноземну), яким можна скористатись під час спілкування з носієм мови. Адже, щоб висловити свою думку або просто порозумітись з іноземцями володіючи невеликим запасом слів дуже важко, тому єдиним рятівником буде саме словник. Можна активно використовувати онлайн-словники. Багато з них крім транскрипції включають ще й аудіо-файли з вимовою. Більше того, в ABBYY Lingvo, наприклад, є всі відмінкові парадигми, форми дієвідміни в усіх часах (для деяких мов це дуже доречно). Завдяки таким довідкам легко можна будувати навіть найскладніші речення.

З метою щоденного розширення словникового запасу можна використовувати приміщення, в якому людина живе. Для цього можна вирізати невеликі різнокольорові полоски паперу (або стікери), на яких написані слова іноземною мовою, і прикріпити їх на речах, предметах по всій квартирі. Причому більший ефект буде досягнутий у разі, якщо: у передпокої висять картки з назвою одягу і взуття, в спальні – з назвами постільних речей і білизни, у ванній кімнаті – засобів особистої гігієни і т.д. З часом їх потрібно міняти на команди, які можна виконувати з цими предметами. Наприклад, у ванній “I wash my hands and face” (я мию руки та вмиваюсь). При цьому важливо промовляти вголос (кілька разів) все, що там написано.

Поповнювати словниковий запас можна за допомогою комп'ютерної програми “Слова бігом” [8] або за методом фонетичної асоціації Домініка О'Брайена, яка робить зв'язок “образ – іноземне слово” вкрай надійною [4].

Бездоганне знання правил і усіх винятків навіть при солідному словниковому запасі, як засвідчує практика, не дає можливості швидко й правильно читати, а тим більше – говорити. Ключ до успіху лежить у безупинному прослуховуванні текстів, діалогів, аудіокниг. Метою використання аудіо засобів є шліфування сприйняття тексту на слух, вони дозволяють слухати мову і запам'ятовувати, як вимовляються ті чи інші слова або вирази.

У такий спосіб людина штучно створює собі атмосферу занурення в мову, яку вивчає. При цьому запам'ятовується не лише озвучення окремих слів – засвоюється й досить незвична для україномовних людей інтонація, без якої ніколи не стати “своїм” серед іноземців. Згодом, після довготривалої практики слухання, людина починає відчувати мову й виокремлювати навіть незнайомі слова, орієнтуючись у безлічі правил читання й винятків з них. Крім того, постійна аудіопрактика поповнює словниковий запас, вчить правильно комбінувати слова, правильно вживати прийменники й робить іноземну вимову максимально природною.

Отже, методика оволодіння вільною усною мовою проста і очевидна: щоб навчитися

говорити іншою мовою, потрібно її слухати та користуватися нею щодня.

Окремо зупинимось на твердженні про те, що найлегшим та найефективнішим способом вивчення іноземної мови є слухання музики, прослуховування аудіо-книг, перегляд фільмів та передач мовою оригіналу.

Для самостійного вивчення іноземної мови створені книги та фільми. Читання цікавих художніх книг є обов'язковим елементом при вивченні іноземної мови. Літературу іноземною мовою можна купити в будь-якому книжковому магазині. Якщо книги в оригіналі виявляються складними, на перших порах можна використовувати адаптовані видання (вони нерідко супроводжуються попутними завданнями для кращого розв'язку навиків). Читати можна у черзі до лікаря і в транспорті: якщо не втрачати часу, то зовсім незабаром буде помітний прогрес в оволодінні мовою. Читати художню літературу дуже корисно – з'являється відчуття мови, розширюється словниковий запас, і цікаво – є сюжет.

Нині можна знайти достатньо безкоштовних ресурсів в мережі Інтернет. Це програми, подкасти (радіопередачі у форматі MP3, які завантажуються з Інтернету), аудіокниги і т. ін. Для тих людей, які притримуються думки, що читати в транспорті шкідливо, можна слухати через навушники улюблену книгу, переглядати передачі чи пісні, але при цьому звертати увагу на їх зміст (багато плеєрів підтримують перегляд тексту паралельно з прослуховуванням пісні). За допомогою текстів улюблених пісень, їх слухання та підспівування можна завжди підтримувати відчуття мови. Такий матеріал ніколи не закінчиться.

Поширення DVD з декількома мовними доріжками відкриває просто необмежені можливості. Перед покупкою диска варто ознайомитися зі змістом і вибрати фільм, який зацікавить. Важлива при цьому наявність субтитрів.

Проте, практика переконує, що музика, телебачення, газети, фільми – це додаткові складові, які є дуже корисними для вивчення іноземної мови. Додаткове не означає головне і не замінює його. Жодні додаткові матеріали, які надзвичайно корисні для відпрацювання матеріалу не можуть замінити самого навчання. Вивчення мови, як і гра на музичному інструменті чи спорт, потребує постійної практики. Як музикант не опанує інструмент, слухаючи інших майстерних музикантів, як спортсмен не досягне високих результатів, спостерігаючи за іншими спортсменами, так і оволодіти іноземною мовою не вдасться лише слухаючи її. Спочатку потрібно напрацювати базу (граматика і лексика), а вищеперераховані види роботи в подальшому сприятимуть її вдосконаленню. Звичайно, якщо мову вивчати системно, ці знання при відсутності практики не пропадуть, а просто перейдуть з активної пам'яті в пасивну.

Супутникове телебачення пропонує безліч каналів, на будь-якій іноземній мові. Наприклад, при вивченні англійської мови доцільно переглядати канали BBC, CNN аж до English Club TV. Фільми, новини, науково-пізнавальні передачі, і навіть улюблені серіали мовою оригіналу, із субтитрами на цій же мові, допомагають вбити одразу двох зайців. Мозок буде запам'ятовувати не тільки вимову слів, але їх написання. Важко також переоцінити саму можливість корекції та контролю правильного розуміння слів – що досягається при включенні субтитрів. А поєднання титрів рідною мовою зі звуковою доріжкою мовою оригіналу – гарний інструмент для початківців. Особливо варто відзначити, що під час перегляду фільмів мовою оригіналу відбувається вивчення, так званої "живої" мови і навіть сленгу – тобто саме такої вимови, яку можна почути, опинившись у чужій країні в кафе, в магазині, в аеропорту, на вулиці або на переговорах. Крім того, від перегляду фільму, можна отримати не тільки знання, але і задоволення.

Деякі люди вважають, що можна навчитися говорити, лише дивлячись фільми мовою оригіналу, слухаючи по телебаченню новини іноземною мовою або іншим подібним способом. Це вочевидь хибна думка. Постійно слухаючи іноземну мову, можна навчитися добре розуміти її. Це теж великий плюс для оволодіння іноземною мовою. Проте в такий спосіб неможливо навчитися говорити. Тільки постійне тренування мови вголос допоможе не лише навчитися правильно говорити цією мовою, але й виробити правильну вимову, з якою буде не соромно вести бесіду з будь-яким носієм мови.

На полицях магазинів та в мережі Інтернет сьогодні можна знайти чимало комп'ютерних навчальних програм, що роблять процес вивчення іноземної мови будинку захоплюючим і позитивним. Вони являють собою мультимедійні комплекти для самостійного оволодіння іноземною мовою з відеоматеріалами, аудіо і мультимедіа дисками різного об'єму та тривалості, розрахованими на дорослих і дітей, а також для сімейного вивчення. Серед самих нових розробок – програми різних іноземних мов Rosetta Stone (розробка Fairfield Language Technologies) [5]. Головною перевагою цих комп'ютерних курсів є їхня комплексність, яка дозволяє суміщати академічний (теоретичних) підхід із комунікативним (практичним) на якісно новому, більш інтенсивному, рівні. В основі методики закладене асоціативне сприйняття написаних і озвучених слів з предметами, діями та ідеями. Тому тут відсутнє поняття перекладу. Замість нього подані асоціативні ряди між зображеннями та словами. Граматика, синтаксис і лексика засвоюються не у формі правил, а через моделювання різних життєвих ситуацій. Така методика економить час. Який витрачається на пояснення та заучування граматичних правил, переклад слів.

У будь-якому випадку, для ефективного і швидкого результату займатися іноземною мовою потрібно систематично, ретельно, щодня по 1-2 години. При цьому важливо аналізувати свої помилки і фіксувати результати.

Характерна риса нашого часу – можливість спілкування в соціальних мережах. Коли результат буде вище, ніж 60 % правильних відповідей у тестах, можна заводити собі співрозмовника, який володіє англійською мовою і спілкуватися з ним у мережі Інтернет. Це допоможе практикувати свою розмовну мову. Зареєструвавшись в іноземних соціальних мережах, можна знайомитися з новими людьми і вдосконалювати свою іноземну. Також існують спеціалізовані сайти, як-от Rapid Steps ([rapidsteps.com](http://rapidsteps.com)) для вивчення іноземної мови, де є можливість не лише спілкуватися з іншими людьми, а й безліч інших цікавих можливостей. Чати, Skype, ICQ, електронні листи – це також канали для комунікації, головне спілкуватися на мові, яку

вважає. Надто важливо не пропускати жодного дня. Уміння говорити (а для цього необхідно робити спроби розмовляти з іншими людьми, висловлювати свої думки) – це вже половина успіху.

Якщо немає можливості знайти співрозмовника, то в крайньому випадку можна розмовляти з власним віддзеркаленням, декламуючи зачені діалоги й тексти вголос з елементами театралізації (театр одного актора).

Із практики можна порекомендувати ще два дієвих стимули, які сприяють кращому оволодінню іноземними мовами. Перший – це знайти собі партнера спеціально для вивчення мови. Чи то буде колега, подруга, чоловік – не має значення. Головне – мати можливість порівнювати свої досягнення. Адже якщо робити щось разом (це і заняття фітнесом стосується, і дотримання дієти, і навчання), то з'являється відповідальність і здорова конкуренція. Другий – пов'язаний із "пірамідою навчання". За результати досліджень, проведених Національним тренінговим центром (США, штат Меріленд) у 80-х роках ХХ століття, людина засвоює на лекції – 5% інформації, при читанні – 10%, під час відео перегляду з прослуховуванням – 20%, при демонстрації – 30%, в дискусійних групах – 50%, у процесі практичних дій – 75%, і під час навчання інших або застосування отриманих знань відразу ж – 90%. Ця статистика наводить на думку, що найкращий спосіб швидко засвоїти іноземну мову – це вчити когось, тобто знайти "учня" (можливо серед своїх рідних чи близьких), на якому можна було б одразу практикувати вивчене. За результатами такого навчання можна було б поставити домашній мініспектакль іноземною мовою.

Починати самонавчання потрібно з розуміння його переваг. Самостійне вивчення іноземної мови має свої плюси: перш за все, це самий економічний шлях. Крім того, вільний графік занять – що досить зручно для зайнятих ділових людей, які практично не мають вільного часу. Займаючись у власному темпі, можна просунути у вивченні іноземної мови швидше, ніж "колеги", які відвідують курси або беруть приватні уроки. За бажанням можна проходити навчальний курс з кінця до початку або застосувати власну систему навчання, наприклад, один тиждень вчити граматику, запам'ятовувати нові слова і шукати їх у прочитаній книзі, на іншому активно застосовувати вивчені слова і граматичні структури в розмовній і письмовій мові, не заглядаючи в підручник. Самостійне вивчення розвиватиме здатність до узагальнення та аналізу інформації, необхідних при вивченні іноземних мов. Великим плюсом є мотивація, тобто чітке уявлення про те, навіщо вивчати іноземну мову, що це дасть, і бажання досягти успіху.

Домашня обстановка та комфорт, з одного боку, сприяють благоприємній атмосфері засвоєння матеріалу, з іншого може відволікати спокусами зробити щось інше, відкласти урок (вдома його так і не назвеш). Цей чинник очолює недоліки самостійного навчання, серед яких далі можна перерахувати: відсутність "контролю зверху", який не дозволяє прогуляти заняття, ухилитися від виконання вправ, кинути займатися взагалі; відсутність постійного повноцінного співрозмовника і порадики у вигляді репетитора чи керівника курсів, до якого негайно можна звернутися за поясненням будь-якого утруднення; відсутність духу суперництва та можливості порівняти свої успіхи з успіхами інших; бажання покинути займатися, якщо не виявилось негайних і значних зрушень у вмінні спілкуватися тощо.

Тому одне з найголовніших завдань – знайти правильний підхід до себе. Для того щоб легко і швидко оволодіти іноземною мовою самостійно, потрібно а) мати сильну мотивацію, б) бути або стати дисциплінованою людиною, в) організуватися у часовому просторі, г) нести відповідальність перед собою, д) старанно виконувати все намічене, е) бути працьовитим.

Важливо з перших днів визначити конкретний графік, коли і скільки займатися. Краще займатися коротшими проміжками, але частіше і регулярно. Також з'ясувати, які методи вивчення мови підходять, над чим треба працювати і як це краще робити. Потрібно чітко усвідомити кінцевий результат: навчитися писати, читати, говорити і сприймати на слух. І саме головне – постійно орієнтуватися на успіх.

Дехто притримується думки, щоб добре вивчити іноземну мову, її необхідно було вивчати з малечку. Проте сучасні дослідження доводять, що немає ніяких обмежень за віком, статтю, освітою, національністю або соціальним статусом для вивчення іноземної мови. Будь-яка людина може вивчити іноземну мову. Єдиною умовою успіху є велике бажання опанувати мову та постійна праця над мовними навичками. У вивченні іноземної мови дитяча пам'ять рівняється дорослій мотивації: чим менша дитина, тим краща у неї пам'ять та слабша мотивація, з дорослими все навпаки.

Більшість людей заганяють себе в глухий кут при вивченні іноземної мови тим, що ставлять собі завищені планки, а саме – розмовляти ідеально, без акценту і писати без єдиної помилки. Але ж цього часто не вміють і носії мови. Якщо починати вивчення іноземної мови в дорослому віці, то потрібно спланувати поетапне отримання знань і контролювати досягнення. Наприклад, аналізуючи свої знання, ви говорите собі: "Я вивчаю англійську два місяці й зараз можу вільно привітатися, попрощатися, вибачитися, розповісти про себе, відповісти на просте запитання співрозмовника. Я знаю найголовніші правила граматики й базові правила читання іноземної мови. Я розумію найпоширеніші фрази іноземної мови, і мій словниковий запас становить 100 слів. Я безсумнівно відчуваю успіх. Через три місяці таких занять англійська мова стане для мене близькою і зрозумілою".

Після аналізу позитивних і негативних рис можна зробити висновок, що ефективність самостійного навчання досить висока. Проте не варто думати, що оволодіти мовою на високому професійному рівні можна тільки самостійно. Доведено, що найбільш продуктивним навчанням іноземної мови вважається навчання, яке складається з декількох методів: самостійне вивчення, заняття з групою та/або репетитором, перебування в мовному середовищі. Аналіз переваг та недоліків цих методів вивчення іноземних мов є перспективою подальшого дослідження в цьому напрямі.

#### Література

1. Англійська за кордоном чи на Батьківщині [Електронний ресурс]. – Режим доступу 17.03.2013:

- <[http://ua.newtime.pro/index.php?option=com\\_content&view=article&id=13&Itemid=41](http://ua.newtime.pro/index.php?option=com_content&view=article&id=13&Itemid=41)>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
2. Замяткин Н. Оригинальная матрица / Николай Замяткин [Электронный ресурс]. – Режим доступа 24.04.2013: <<http://rutracker.org/forum/viewtopic.php?t=1002180>>. – Загол. з екрану. – Мова рос.
  3. Полонейчик Иван. Дистанционные курсы / Иван Полонейчик. [Электронный ресурс]. – Режим доступа 11.05.2013: <<http://kocby.ru/polo/>>. – Загол. з екрану. – Мова рос.
  4. Иностранные языки – быстро [Электронный ресурс]. – Режим доступа 19.04.2013: <<http://learnforeign.rusoul.ru/>>. – Загол. з екрану. – Мова рос.
  5. Курс Rosetta Stone [Электронный ресурс]. – Режим доступа 28.04.2013: <<http://www.rosettastone.eu/brand?cid=se-eu1a08t2&rd=0>>. – Загол. з екрану. – Мова англ.
  6. О системе Александра Драгункина [Электронный ресурс]. – Режим доступа 28.04.2013: <<http://www.dragunkin-moscow.ru/>>. – Загол. з екрану. – Мова рос.
  7. Підручники для навчання [Электронный ресурс]. – Режим доступа 29.04.2013: <<http://www.lingua-room.com/2011/10/26/books-for-learning-pidruchnyky-dlya-navchannya/>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
  8. Слова бегом. Как выучить иностранный язык самостоятельно [Электронный ресурс]. – Режим доступа 04.05.2013: <<http://www.slovabegom.ru/>>. – Загол. з екрану. – Мова рос.
  9. Тест на рівень володіння англійською мовою [Электронный ресурс]. – Режим доступа 06.05.2013: <<http://english.ua/ukr/placement-test/>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.-англ.

**Ольга Банит**

***Использование современных информационных технологий в процессе самостоятельного изучения взрослыми иностранных языков***

**Аннотация.** Проанализированы возможности, преимущества и недостатки самостоятельного овладения взрослыми людьми иностранным языком с использованием современных информационных технологий.

**Ключевые слова:** современные информационные технологии, иностранные языки, самостоятельное изучение, взрослые.

**Olga Banit**

***Use of modern information technologies in the adults' self-study of foreign languages***

**Summary.** The possibilities, advantages and disadvantages of adults' self-learning of a foreign language with the use of modern information technologies.

**Key words:** modern information technologies, foreign languages, independent study, adults.